

ŠTÚDIE

KREŠŤANSTVO V PANÓNII V 4. A 5. STOROČÍ NÁŠHO LETOPOČTU

PAVOL VALACHOVIČ

VALACHOVIČ, P.: The Christianity in Pannonia in the 4th and 5th Century A. D. The present study offers a survey of the records about the role of Christianity in the territory of Pannonia. The oldest records refer back to the 1st century AD. They are connected with the activities of the following saints: Peter, Mark, and Lucas of Ilyrika. As a result of their activities Christian villages in the central Danube basin were established. But the first Christian villages were established in Pannonia no sooner than in the second half of the 3rd century. The traces of Christianity can be found in Roman camps Carnuntum, Vindobona, Aquincum and others. In the territory of Pannonia there have been many other sights of early-Christian character preserved. There are also epigraphic inscriptions. Such sights can be found in Slovakia, but we are not quite sure whether they were not brought into our territory from the areas.
History. Pannonia. Christianity, sights of Christian character.

Najstaršie správy o pôsobení kresťanov na území Panónie sa vzťahujú ešte na obdobie 1. storočia n. l. podľa nich mali pôsobiť v Illyriku, a teda aj v Panónii, sv. Peter a apoštoli sv. Marek a sv. Lukáš. Výsledkom ich misionárskej činnosti mali byť prvé kresťanské obce, založené v oblasti stredného Podunajska. Tieto legendy mali povzbudiť sebavedomie jednotlivých kresťanských pospolitostí, vnútorné ich upevniť a zabezpečiť prioritu a nadradenosť jednotlivých pospolitostí nad druhými.¹

Ďalšia správa o pôsobení, resp. o prítomnosti kresťanov v Panónii súvisí s historickými udalosťami na strednom Dunaji v období markomanských vojen a mala pololegendárny-polohistorický základ. Počas markomanských vojen, keď rímske vojsko prekročilo Dunaj, jednu časť obkľúčili barbari a vojakom hrozila záhuba smädou, pretože nepriatelia im znemožnili prístup k vode. Keď už bola situácia kritická, príslušníci XII. légie Fulminaty, stúpenci kresťanstva, sa údajne modlili k Bohu a na ich prosby a modlitby sa spustila silná búrka, ktorá nepriateľov rozohnala, mnohých zabili blesky, mnohých ranili, takže sa barbari radšej uchýľovali pod ochranu rímskych vojakov, ktorí boli ušetrení.² Práve okolo tejto udalosti s tzv. „zázračným dažďom“ sa už v staroveku rozprúdil silný propagandistický boj. Štátna verzia pripisovala záchranu egyptským mágom (Arnufis), ktorí boli v sprievode Marka

---

¹ NOLL, R.: Das frühes Christentum in Österreich. (Von den Anfängen bis um 600 nach Chr.), Wien 1954, s. 17 a 114; BARTON, P. F.: Die Frühzeit des Christentum in Österreich und Südostmitteleuropa bis 788. Wien-Köln-Graz 1975, s. 17.

² Výklad udalostí okolo „zázračného dažďa“, rozbor prameňov a literatúry spracoval DOBIÁŠ, J.: Dějiny československého území před vystoupením Slovanů. Praha, Academia 1964, s. 207–208, poznámky č. 107–116, s. 247–249.